N°. 2174. **1854.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ5.00; voor de buitensteden ƒ6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 20 JUNIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 19 Junij.

De Hw. Aartsbisschop van Freiburg heeft den 3 Junij tot de geestelijkheid en de Geloovigen van zijn diocees een nieuw mandement gerigt, waarvan hier de vertaling:

HERMAN VON VICARI, *door Gods barmhartigheid en de genade van den H. Apostolischen Stoel, Aartsbisschop van Freiburg, Primaat van den Bovenrijn, aan de geestelijkheid en geloovigen van ons diocees, heil en zegen in Onzen Heere Jezus Christus.*

Zeer Eerwaarde medearbeiders en veel geliefde diocesanen!

Te midden harer wreedste beproevingen werd de Kerk immer door haren heiligen Stichter getroost, die haar de kracht heeft geschonken aan de vervolgingen weerstand te bieden en gevechten te doorstaan, die de Zijne zijn, en die te harer ondersteuning tot aan het einde der eeuwen bij haar zal blijven.

In deze rampvolle tijden, dat droefheid en smart ons deel schijnen te moeten zijn, vond ik mij versterkt, ik voelde mijn moed herleven bij de herinnering aan de voor ons heil gestorven Godmensch. Is er voor ons inderdaad geene reden van blijdschap, zeer geliefde broeders, dat wij waardig zijn geoordeeld met Jezus Christus te lijden, zijne vernederingen en beschimpingen te deelen?

't Is geknield voor het beeld van den Goddelijken Gekruisigden, dat ik u dezen Herderlijken Brief schrijf, om u te danken voor het deel dat gij in mijne rampen hebt genomen en voor al de bewijzen van toewijding welke ik van u in mijne gevangenschap ontvangen heb. Ja, mijne zeer waarde broeders en veel geliefde diocesanen, ik dank u voor al den troost, welken uwe liefde, uwe tranen, en uwe gebeden mijn hart hebben toegebragt.

De ouderdom heeft mijne krachten uitgeput; als twee-en tachtigjarige grijzaart sta ik op den rand der eeuwigheid, en heb geene andere hoop meer dan in Jezus Christus, den Opperherder der zielen, die mij, hoe onwaardig ik zij, gekozen heeft, om dat gedeelte der kudde te weiden, welke door Hem, ten koste van al Zijn bloed is gekocht geworden, die dra mij voor Zijnen regterstoel zal dagen, om van mij streng rekenschap te eischen, voor mijne daden als Bisschop. Wie zou kunnen veronderstellen, dat ik in dergelijke omstandigheden, niet ernstig de vreesselijke verantwoordelijkheid moest overwegen, welke mijn ambt mij oplegt en eene andere beweegreden, dan die mijner pligten, in staat zoude zijn op mijn geweten eenigen invloed te oefenen?

Gode zij eeuwiglijk lof gebragt, tot hiertoe heb ik de gansche vrijheid mijner geestvermogens behouden en die mijns wils, ondanks mijn hoogen ouderdom, ondanks mijne talrijke ligchaamsgebreken, en plegtig protesteer ik tegen de, zelfs door de ambtenaren van het gouvernement verspreidde lasteringen, met het doel om te doen gelooven, dat ik slechts een lijdelijk werktuig ben in de handen eener partij en dat de reglementen en ordonnantien door mij onderteekend, niet uit mijn vrijen wil voortvloeijen.

Gelijk Jezus Christus door een Herodes als een dwaas werd behandeld, alzoo willen ook de vijanden der Kerk van mij, uwen Aartsbisschop, den zwakken geest krachteloos maken, ten einde de uitwerking mijner woorden te vernietigen, en u af te wenden van de gehoorzaamheid, welke gij aan mijne mandementen verschuldigd zijt. Terwijl zij mij als een kind voorstellen, dat tot het nemen van een besluit onbekwaam is, vervolgen zij mij als een misdadiger, als een openbaar vijand, die waard is aan de justitie te worden overgeleverd.

Ook heden, mijne zeer geliefde broeders, zal ik mij gelukkig achten, het voetspoor van onzen goddelijken Meester te volgen, van wien in het Evangelie van St. Lukas XXIII; 1 en 2 gelezen wordt:

»Allen stonden zij op en geleidden Jezus naar Pilatus. Daar begonnen zij Hem te beschuldigen en zeiden: »Die man ruit het volk op en verbiedt het den cijns te betalen zeggende dat hij de Christus en de Koning der Joden is."

Is dat ook niet de beschuldiging, welke mijne vijanden op mij werpen?...

Wijl ik de waarheid getuigenis doe, wijl ik de vrijheid en onafhankelijkheid van het rijk van Jezus verdedig, wijl ik bevestig dat Hij de Christus en de Koning Zijner Kerk is, en dat die Kerk in de administratie harer bezittingen niet aan de wereldlijke magt is onderworpen, beschuldigt men mij van de rust van den Staat te verstoren, het volk op te ruijen, de wetten te verachten, de konstitutie te verkrachten en zelfs meineedig te zijn.

Dien bitteren kelk zal ik tot aan den bodem ledigen, zonder een enkelen zucht te slaken, ter liefde van mijnen Zaligmaker, die zich wel heeft willen onderwerpen, ten einde ons van nog grootere smaadheden te bevrijden. In mijn geweten ten volle overtuigd, slechts mijn pligt te hebben gedaan, zal ik zwijgen en mijne rampen met het lijden van Jezus Christus vereenigende, zal ik mijnen mond geen enkel woord laten ontglippen, mogt het belang mijner Kerk mij niet tot spreken dwingen.

Door de goddelijke kracht ondersteund, verhef ik zooveel mogelijk de vermogens mijner ziel en protesteer voor Gods aanschijn tegen de beschuldigingen waarmede men mij vervolgt: ik bevestig wat er het heiligste is, dat ik slechts voor de regten mijner Kerk strijd, dat ik daarmede een gewetenspligt vervul, en erkennende dat wat Cæsar is, Cæsar toekomt, wil ik dat wat Godes toekomt Hem gegeven worde.

En ik zou daarom meineedig worden, ik zou den eed mijnen vorst gezworen verkrachten. Die beschuldiging, mijne zeer beminde broeders, is de ergste welke tegen mij gerigt is; ze moet bovenal een Bisschop levendig grieven, wiens daden voorbeelden zijn.

Zoudt gij u niet met afschuw van mij afwenden, indien meineed en leugen op mijn voorhoofd gebrandmerkt stonden?

Neen, mijne geliefde Diocesanen, nooit waande ik mij schuldig aan zulk eene misdaad, ik zou tot u geen enkel woord meer durven rigten; mijne stem zou voor eeuwig sterven.

Maar uw hart zegt het u nog beter dan ik het zeggen kan, dat uw Aartsbisschop, een grijzaard van 82 jaren, vergrijsd in de dienst der Kerk, en die heden geene andere begeerte heeft dan van het weinige leven dat hem rest, bevrijd te zijn, geen meineedige kan zijn. Ik weet aan wien en wat ik gezworen heb, en ik ben tot op dit oogenblik getrouw aan mijn eed geweest. Het is niet lang geleden dat eene hevige revolutie, door vijanden van den Staat verwekt, onze beminde souverein uit zijn paleis verjoeg, overal de schrik verspreidde, en voor haar den eed van gehoorzaamheid en eerbied eischte, welke men slechts aan het wettig gezag verschuldigd is. Dat was het oogenblik der beproeving. Wie zijn het, die er weerstand aan hebben geboden? Helaas! het getal is wel klein. Dienaars van den vorst, burgerlijke ambtenaren, overheidspersonen, allen namen ambten aan van het opgeworpen gouvernement, bewezen het hulde en hielpen de beginselen der revolutie vooruit. En hoedanig was mijn gedrag in die ongelukkige omstandigheden? Gij weet het, ik bleef onwankelbaar in mijn trouw aan den Groothertog en weigerde met gevaar van mijn leven, den eed welke de revolutie van mij vroeg. Ik verliet mijn kudde niet, ik was altijd te midden van u, de gevaren trotserende, die mij dreigden, terwijl ik u steunde, versterkte, en u uwe pligten voorhield.

En wie zijn thans de personen die mij van meineed beschuldigen? Het zijn dezelfde, die zich niet vergenoegd hebben met de revolutie in te halen en hun trouw te wijden, maar nog daarenboven de gewetens der zwakken hebben misleid en bedorven. Moesten zij zich niet schamen over hunne schandelijke lasteringen? Hoe durven zij mij beschuldigen ten aanhoore van een gansch volk, getuige van hun gedrag?

Maar op welke wijze heb ik de gezworen trouw geschonden? Is het door meer aan God te gehoorzamen dan de menschen? De eed die mij aan den vorst bindt, kan mij toch de verpligting niet opleggen om te zondigen; men kan het tot geen pligt maken God te beleedigen. Niets mag mij afhouden van de verdediging van de geheiligde regten der Kerk, en hetgeen ik gedaan heb, werd mij voorgeschreven door mijn geweten. (*Wordt vervolgd.*)

Het blijkt uit den afloop der verkiezingen, dat de »vrienden" dit jaar op het parlementair gebied het terrein beginnen te verliezen, dat zij voorleden jaar bij verrassing hadden ingenomen. Het zijn vooral hunne kandidaten, die op het slagveld zijn gebleven. En daaronder ontmoet men twee door bekwaamheid uitstekende mannen, de heeren Groen en van der Brugghen.

Vooral is het verlies van den heer Groen van Prinsterer groot. Niet slechts voor de partij, die in de Kamer onthoofd is. Het land zoowel als de Kamer zal den vernuftigen aanvoerder missen, die in menige belangrijke quæstie in de voorhoede stond, het wigt der aanvallen van de bestrijders kloek wist te dragen, en niet zelden bij eene nederlaag aan de spits der achterhoede den aftogt beveiligde. Het kan niemand onverschillig zijn of zulk een veldheer al of niet in de Kamer zitting heeft.

Daarom, heeft de *Nederlander* het voorleden jaar betreurd, dat de heeren Thorbecke en van Zuijlen van Nijevelt niet waren herkozen in het noordelijk deel van het rijk, wij betreuren 't gelijker wijze, dat de heer Groen zijne plaats in de Kamer niet kan hernemen.

Het is intusschen een opmerkelijk teeken des tijds, dat de heer Groen dit jaar plaats maakt voor den heer van Zuijlen van Nijevelt en de heer van der Brugghen voor den heer Dullert.

Zoo verloopt het tij, zoo worden de bakens verzet, als de opgejaagde storm tot bedaren komt, en de groote stroom zijn rustigen loop herneemt in de bedding, die hij zich langzamerhand met behulp van jaren heeft gemaakt.

Men kan er zeker van zijn, dat, ter depreciëering van den uitslag der verkiezingen, er weer vrij wat praatjes in de wandeling zullen gebragt worden.

Het *Goudsch Kronijkske* wijst zijnen geestverwanten den door hen te volgen weg. »Is het waar, zoo vraagt het in zijn laatste Nommer, dat de *geheime* (?) vrijzinnige committés aan de kiezers, welke zich bij hen aansloten, hebben beloofd:

»Afschaffing van de nationale militie,

»Afschaffing van de accijnsen?

»Het is beweerd; het is niet tegengesproken. (Zie de advertentie van »*eenige kiezers*" in de *Haarlemsche Cour.* van 10 Junij ll.)"

Het zal ons niet verwonderen, in het volgend Nommer van het *Goudsch Kronijkske* of van eenig ander blad van zijne kleur eerstdaags te lezen, dat er in waarheid »geheime committés" bestaan, die, vóór de verkiezingen, aan de kiezers de afschaffing der nationale militie en der accijnsen toegezegd hebben. En wanneer het dan bij die verzekering blijft, inderdaad, dan kan niet ontkend worden, dat het *Goudsch Kronijkske* en konsorten in het verzinnen van onwaarheden sinds de Pinksterverkiezingen des vorigen des vorigen jaars merkelijk achteruit zijn gegaan.

Wij zijn niet ongevoelig aan raad, ook al wordt die ons, waarschuwend, door den *Nederlander* gegeven.

Doch die ons raad wil geven, zal hij zijn krediet niet schaden, behoort zorg te dragen, dat zijne raadgeving gemotiveerd is.

De *Nederlander* schijnt dit uit het oog verloren te hebben, waar hij, in een zijner laatste Nommers, vermaant, dat »*de Tijd* niet al te zeer vergete dat *het heulen met de vryzinnige theoriën* een *gevaarlijk spel* is."

Wij begrijpen niet, waardoor die waarschuwing gemotiveerd wordt. Getrouw aan de gedragslijn, welke wij eenmaal omhelsd hebben, meenen wij nimmer tot dusverre met theoriën, welke ook, die de onze niet zijn, geheuld te hebben. Of zou het »heulen met de vrijzinnige theoriën" kunnen genoemd worden, onze erkenning, dat de vrijzinnigen, velen van welke beter zijn dan hunne theoriën, het grondwettelijk regt tot levend feit gemaakt hebben?

De *Nederlander* is te scherpzinnig om niet in te zien, dat deze erkenning nog geen »heulen met theoriën" konstitueert. Maar wat motiveert dan zijnen raad? Wij weten het niet; doch wij vragen slechts of hij soms liever zou zien, dat wij heulden met *zijne* theoriën en hem behulp-

zaam waren in het herstellen van den voorrang der gereformeerde gezindheid, van de verpligte bijbellezing op de scholen en van de kolonizatie van de Katholieken in Noord-Brabant en Limburg? Doch dan moesten de Katholieken wel uilskuikens zijn, indien zij daartoe ooit de hand konden leenen.

Men leest in de oude *Amsterdamsche Courant*, de onderstaande Utrechtsche nachtschuit ontboezeming:

PROTESTANTEN! De man, die in het barnen des gevaars, toen *Rome* in het vorige jaar zijne *Pausselyke hierarchie* in Nederland wilde vestigen, zijnen *Koning*, het *Huis van Oranje*, het *Vaderland* en bovenal de *Protestantsche Zaak* de gewigtigste diensten heeft bewezen; de man, die *Thorbecke's* aanvallen op eene kordate en loyale wijze in de Tweede Kamer heeft bestreden en nog bestrijdt, *Mr. G. Groen van Prinsterer*, is door *intrigue* en *list*, door zamenspanning van *Ultramontanen* (*Jezuiten*) en *Liberalen*, uit 's Lands Vergaderzaal *geweerd!*

Protestanten! Waakt andermaal!

A. C. HOEK.

Zonderling! die Protestanten, à la Hoek schreeuwen »*waakt, waakt*, en *waakt andermaal!*" telkens, als het te laat is. Die lieden zouden slechte huisbewaarders zijn.

Men schrijft ons uit Nieuw-Vossemeer den 12 Junij:

»Onze Gemeente, ter gelegenheid der nieuwe Kerkelijke organizatie, ingelijfd bij het Bisdom van Breda, zag reeds lange, met ongeduld, het oogenblik te gemoet, dat zij haar eigen bisschop, voor het eerst, in haar midden zou zien. Dat geluk mogt zij heden genieten in 't bezoek, dat de Hoog Eerw. Bisschop van Adras i. p. i. Coadjutor en Vikaris-Generaal van den Hoog Eerw. Bisschop van Breda ons, namens Z. Hw. bragt, en in die verwachting was de geheele Gemeente in feestdos getooid.

»'s Anderdaags werd door den H. Eerw. Bisschop het H. Vormsel toegediend aan een honderdtal kinderen.

»Des avonds ten 6½ ure was de geheele Gemeente en al de vormelingen op nieuw in de Kerk vereenigd, ten einde het pontifikaal Lof bij te wonen, bij welke gelegenheid, de H. Eerw. Kerkvoogd de nieuwelings gevormde jeugd andermaal, uit de volheid zijns harte toesprak, en hen vaderlijk vermaande tot volharding in de ontvangen genade.

»Nog den volgenden dag hadden wij 't geluk den hooggeschatten Bisschop in onze gemeente te behouden, die toen de Kerkelijke visitatie deed, en vervolgens een bezoek bragt aan de naburige parochie *de Heen* en bij eenige onzer ingezetenen, en, eerst in den namiddag van Dingsdag, onder het schenken van zijn' bisschoppelijken zegen over de gansche Gemeente en derzelver vóórbegunste bewoners, ons verliet.

Men schrijft ons uit Kralingen, 19 Junij: »Den 17 Junij heeft Mgr. de Bisschop van Haarlem, den langdurigen en moeijelijken arbeid, tot toediening van het H. Sacrament des Vormsels voor Rotterdam voltrokken, in de Kerk van de Leeuwenstraat. Z. D. Hw. is, na den afloop dezer laatste plegtigheid, in den namiddag, vergezeld van zijnen secretaris, den Eerw. heer H. Sluter, naar Sassenheim teruggekeerd, door de vurigste dankbaarheid van Rotterdams Katholieken vergezeld.

»Voor het vertrek heeft Mgr. een bezoek afgelegd, met den Z. Ew. heer G. G. Boogaarts, deken van Rotterdam op *Dijkzigt*, bij Mevrouw de Douairière A. van Hoboken van Rhoon en Pendrecht, en Cortgene, welke zeer welwillend een rijtuig met bedienden, ten diensten van Z. D. Hw., alle de dagen had aangeboden."

Dezer dagen is te Schiedam voltooid geworden, het nieuwe weeshuis der R. K. gemeente; het is een fraai en groot gebouw in bevalligen bouwtrant; maar niet minder schoon dan het uitwendige er van, is de inrigting van het inwendige; van allen die het zagen vernamen wij eene onverdeelde goedkeuring, ook vooral omtrent het luchtige en het ruime der vertrekken; het gebouw strekt de direktie en de bouwkundigen tot eere en kan door zijne uitgebreidheid meer dan het vorige, dat op dezelfde plaats gestaan heeft, tot toevlugtsoord van ongelukkigen verstrekken. (*Schied. Ct.*)

Men verneemt dat de heer Fope, nieuw benoemd raadsheer in den Hoogen raad der Nederlanden, dezer dagen in handen des Konings den gevorderden eed heeft afgelegd en dat eerstdaags, waarschijnlijk in den loop der volgende week, de installatie van den nieuw benoemden raadsheer zal plaats hebben.

De kommandant van de Fransche oorlogs-kotter is eergisteren avond, vergezeld van den Franschen gezant en diens Sekretaris, uit de stad te Scheveningen teruggekeerd. Beide diplomaten hebben den bevelvoerder met de sloep aan boord gebragt en hebben eenige oogenblikken op het schip vertoefd.

Wij vernemen, dat de heer prokureur-generaal kassatie heeft aangeteekend van het arrest van het provinciaal geregtshof van Noord-Holland, in zake jhr. M. Salvador en S. Fongers. (*H.*)

De min. van Binnenl. Zaken heeft benoemd tot rektor der Latijnsche school te Dokkum R. Kruizinga Homan.

Bij beschikking van 15 dezer is aan G. de Haas, te Vlissingen, bij wijze van proefneming en tot wederopzegging, de aanleg vergund eener sleepdienst door middel van eene of meer stoombooten op de Wester Schelde. Deze dienst kan onmiddellijk worden aangevangen.

Bij den min. van Finantiën is ontvangen een koupon betaalbaar met *f* 2,47½, door een onbekende onder het postmerk Amsterdam, dd. 16 dezer, tot voldoening eener schuld aan 's Rijks schatkist ingezonden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Junij. Bij gebrek aan stellig nieuws en aan oorlogsgeruchten, houdt men zich bij voorkeur onledig met het verzinnen van een antwoord door den Czaar te geven, op het ultimatum van Oostenrijk. Hetgeen gesproken is in de zamenkomst der beide Duitsche monarchen, geeft mede bij voorduring stof toe menigerlei versinsel, en omtrent de konferentie te Bamberg, worden van verschillende kanten zeer uiteenloopende opiniën medegedeeld.

— Hoewel de Duitsche dagbladen het gerucht van eene ophanden bijeenkomst tusschen den koning van Pruissen en den keizer van Rusland, betwijfelen of tegenspreken, meent men te weten, dat die bijeenkomst wel degelijk plaats zal hebben en dat de Fransche regering er zelfs reeds officieel kennis van bekomen heeft. De prins van Pruissen zal zijn broeder tot aan de Poolsche grenzen, waar de bijeenkomst plaats zal hebben, vergezellen.

— De konferentien te Bamberg worden voor niets meer of minder dan eene Pruissische machinatie beschouwd, die echter, komt het in de daad tot offensive houding van de beide groote Duitsche mogendheden, weinig baten; want in dat geval zouden de Staten van middelbaren rang door de openbare meening mede in dien strijd gesleept worden, al wilden de regeringen ook een anderen weg inslaan.

— De tijdingen uit het Oosten luiden steeds gunstig, en de hoop op het behoud van Silistria begint te herleven. De val van Rechid-pacha wordt aan de klagten van Omer-pacha, door prins Napoleon en den maarschalk de St. Arnaud ondersteund, toegeschreven. Het is juist geen ongeluk voor Turkije, dat de sultan tot dien stap overgegaan is. Lord Redcliffe moet er zeer vertoornd over geweest zijn en men zegt zelfs, dat hij om zijn ontslag verzocht heeft, hetgeen echter voor als nog geen geloof verdient.

— Een korrespondentie van den Belgische *Emancipation*, geeft omtrent Reschids aftreding het volgende te lezen:

— Reschid Pacha is als minister van Buitenlandsche Zaken ontslagen. Hij was een schrander man, die zijne zaken wel verstond, en daar hij twintig jaar lang het bewind voerde, verkeerde hij misschien in het denkbeeld, dat het lot van Turkije door hem beslist zou worden, en dat hij de voogd was van den Sultan. Dat vertrouwen op zich zelven heeft hem onwillekeurig geleid om van de Staatslieden die den troon omringen geen enkele mededinger toe te laten, en altijd heeft hij hen verwijderd en den voet geligt, door wie hij meende in de schaduw te zullen komen.

Zoo lang Reschid-Pacha slechts de dienaars van den Sultan te bestrijden had, viel het hem gemakkelijk van het veld meester te blijven en zijn overwigt te bewaren. Maar de tegenwoordige oorlog, magtige bondgenooten medebrengende, heeft ook den vreemden invloed aangevoerd. Reschid-Pacha heeft zulks gevoeld en getracht dien invloed met de kracht, die zijne pozitie hem gaf, te bestrijden.

De generaal Bangnay d'Hillers heeft zijn ongeduldige energie zien bezwijken voor de berekende kalmte van den Ottomannischen minister, maar na hem kwam de maarschalk Saint-Arnaud, en deze, gevat, schrander, bekwaam en vastberaden, heeft terstond het net van intriguen, waarin men hem zocht te verwikkelen, verscheurd en den lastigen diplomaat in zijn ware licht laten zien. Uit den mond van Omar Pacha zelven heeft de maarschalk vernomen, dat men gedurende twee maanden op geen enkele zijner vragen antwoordde, dat men hem zonder tijdingen van Konstantinopel liet, en hem, tot moedeloos wording toe, geheel aan zich zelven overliet.

De achterdochtigen gaan zelfs zoo ver van te veronderstellen, dat zekere ministers van den Sultan de voorkeur geven om hun land onder de bedreiging van Rusland te laten, liever door het vrij en onafhankelijk te zien door de hulp der geallieerden, waardoor zij hun invloed zouden verliezen.

Zoo deze denkbeelden ingang hebben gevonden bij den Sultan, dan is het zeker voor langen tijd met de gevallen ministers gedaan.

— Door den *Moniteur* wordt bevestigd, dat de stand van zaken in Griekenland thans zeer bevredigend is en dat de drie ontslagen generaals zich aan de regering hebben onderworpen, terwijl Grivas en Tzavellas met vele andere officieren der insurgenten, gebruik hebben gemaakt van het dekreet, waarbij hun amnestie werd toegezegd. Het berigt van eene overwinning, die door de opstandelingen onder Caratasso in Macedonie behaald zoude zijn, wordt bepaald tegengesproken.

— De dood van Mussa-pacha wordt bevestigd.

— Volgens de jongste berigten uit Rome, loopende tot 10 Junij, was de inhechtenisneming van den Aartsbisschop van Freiburg er bekend geworden. Het laat zich nagaan in welk eene verlegenheid de gezant van het Badensche gouvernement zich bevindt. Belast met aan den Heiligen Stoel de schoonste beloften te doen, heeft hij bemerkt dat hij zelf op 't gruwelijkst bedrogen is. Zijn militair eergevoel is door zulk eene handelwijze diep gekrenkt en hij heeft zich in vrijheden en bewoordingen uitgelaten, omdat het gouvernement hem ten aanzien van geheel de wereld een zoo bedriegelijken rol heeft laten spelen.

De heer van Leiningen is Katholiek en soldaat, en het is dus niet te verwonderen, dat het gedrag van Badens gouvernement hem tegen de borst moest stuiten. Ook de gezantschaps sekretaris, een protestant, en geheel in de rigting van het gouvernement, heeft zich gevoelig betoond over eene dusdanige handelwijze. Men weet thans te Rome waaraan men zich, met Baden handelende, te houden heeft en wat de beloften die het doet, beteekenen.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Junij. Volgens den *Morning Herald* hebben de Circassiers zich van onderscheidene forten meester gemaakt en zou een vrij hevig gevecht bij Abazik plaats gehad hebben, waarin de Russen 600 man verloren, onder welke een kolonel.

— Nopens de ontruiming van Wallachije door de Russen, verneemt men, dat deze niets minder dan vrijwillig is, maar als het gevolg moet beschouwd worden van de strategische pozitie der Oostenrijksche troepen in Zevenbergen, door welke, indien het tot vijandelijkheden kwam, de Russen zich in hunnen rug bedreigd zouden zien. In Moldavie, waar de Russen zich thans koncentreren, worden aan de Bojaren geene paspoorten meer uitgereikt, om dit vorstendom te verlaten; zij worden als onderpand achter gehouden, om als gevangenen medegevoerd te worden, ingevalle de Russen zich mede van daar zouden moeten verwijderen.

— De *Times* vermeldt geruchtsgewijze dat het Britsch gouvernement voornemens is van Sitka en alle andere havens, die Rusland in den Stillen Oceaan heeft, bezit te nemen.

Volgens berigten uit Singapore van den 25en April jl. werden aldaar onderscheiden Britsche en ook enkele Fransche oorlogschepen vereenigd.

— De blokkade van de havens in de Zwarte Zee werd den 1sten dezer te Malta aangekondigd.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 16 Junij. Het dagblad van Moldavië behelst, blijkens het *Journal de St. Petersbourg*, de volgende bekendmaking:

»Bij eene beschikking onder dagteekening van 11 (23) April had Z. H. de Maarschalk Prins van Warschau aan de schepen der onzijdige mogendheden veroorloofd, om, niettegenstaande het verbod van uitvoer van granen, over zee nog gedurende 8 dagen met hunne ladingen koren en andere voortbrengselen te vertrekken. Die tijd is tot 8 (20) Mei verlengd, en zoo later de omstandigheden van den krijg dit mogten toelaten, dan zal die tijd nog kunnen worden verlengd tot 1 (13) Junij, en zoo mogelijk nog langer. Men mag evenwel wel begrijpen, dat die bevoegdheid slechts wordt toegestaan aan die vaartuigen, die zich reeds in de havens van Breslau, Galatz, Ismail en Tultarta bevinden."

— Prins Woronzoff is te Dresden aangekomen.

— De processie op den H. Sakramentsdag is door het schitterendst weder begunstigd geworden. Hunne KK. HH. volgden het Allerheiligste te voet. De viering van dit voor de katholieke wereld zoo veel beteekenend feest, had ditmaals plaats met uitstekende pracht en in het bijzijn van eene ontelbare volksmenigte.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 19 Junij.

BEVALLEN (16 Junij): E. P. Elerman, geb. Houtman, Z. (17 Junij): G. M. Koning, geb Heydeman, Z.

OVERLEDEN (15 Junij): B. J. Stapert, 30 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 17 Junij. Fransche 3 pc. 71.80; 4½ pc. 96 50; Bank-Aktiën —; 3 pc Spanje 36½; id. 1 pc. —; 4½ pc. Rusland —; Met. 5 pCt. —; Rom. Leening 1850 83½.

LONDEN, 17 Junij. Consols 91⅝; 3 pc. Spanje buitenl. 40; 1 pc. dito 19½; Comité-Bewijzen 4½; Passive 4¼; 5 pc.

Rusl. 97; 4½ pc. dito 84; 4 pc. Holl. [illegible]; 2½ pc. id. 60½; 5 pc. Sardinië 84; Brazilië 9[illegible]; 4½ pc. Peru [illegible]; Grenad. nug. 6¼; id. werk. [illegible]; 3 pc. Mexiko [illegible]¼; 4 pc. Portugal [illegible]½; Ecuador —; Wissel op Amst. —.—; Parijs —.—; Peters. —.

WEENEN, 17 Junij. Met. 5 pc. 86⅛; id. 4½ pc. 75¾; Bank-Aktien ——; Wissel op Londen 12.26, Amst. ——; Parijs 153, Goud 34¾, Zilver 29.

BERLIJN, 17 Junij. 4½ pc. Pruissische Staatschuld —; 4½ pc. Rusland 80; 5 pc. 93; Wissel op Londen 3/m. 6 Th. 14¼; Parijs 78¼; Amst. 139⅝; Ween. 76⅛; Petersburg 100⅞.

HAMBURG, 17 Junij. Spanje 3 pc. 33½; id 1 pc. 17¾; Rusl 5 pc. 89½; 3 pc. Mexikanen 17¾ Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 17 Junij. Met. 5 pc. 65; 3 pc. Spanje binnenl. 36⅛; id. 1 pc. $19\frac{5}{16}$; Wissel op Londen 3/m. 117⅞; Amsterdam 100⅛; Parijs 94⅛; Weenen 92¾

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			17 JUNIJ 4 u. gebl.	19 JUNIJ 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	pCt.	58⅝	58¾	à	59	58⅞
Dito Dito	3	„		69⅞	„	70¼	70¼
Dito Dito	4	„	87¼	$87\frac{5}{16}$	„	$87\frac{7}{16}$	$87\frac{7}{16}$
Amortisatie	3½	„			„		
Handel-Maatschappij	4½	„			„		
Haarlemmermeer	5	„			„		
O. I. Leening 1844	4	„			„		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½	„			„		
Dito Hollandsche dito					„		
Obligatiën	4½	„			„		
België, Certifikaten	2½	„			„		
Dito	4½	„			„		
Dito *Rothschild*	2½	„	47½	47¾	„		
Frankrijk, Certifikaten	3	„			„		
Rusl., bij *Hope en* C°.	5	„	98⅜	98½	„		
Dito A°. 1828—1829	5	„		98¼	„		
Inschr. op 't Grootboek	6	„			„		
Dito Certifikaten	6	„			„		
Certifikaten te Hamburg	5	„			„		
Negot. 1831 en 1838	5	„		85½	„		
Negot. 1840	4	„	78¼	78	„	78½	
Dito *Stieglitz*	4	„	77	77½	„	77¾	
Dito Nieuwe	4	„			„		
Nieuwe Engelsche	4½	„	82¾	83½	„	84	
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1	„	19¾	19⅝	„	19⅞	19⅝
Nieuwe	3	„		39⅝	„	$39\frac{13}{16}$	
Binnenlandsche	3	„	35⅞	36⅛	„	36⅜	
Cert. Coup. Sp. Com.				$4\frac{1}{16}$	„		
Amortisable Schuld				$4\frac{3}{16}$	„	4¼	
Portugal, te Londen	3	„	36	36⅜	„	$36\frac{9}{16}$	$36\frac{9}{16}$
Dito Uitgestelde				15	„		
Weener Bank	4	„			„		
Metalliek 1816—1852	5	„	62¾	64½	„	65¼	
Dito 1847	2½	„	$32\frac{1}{16}$	$32\frac{11}{16}$	„	$32\frac{11}{16}$	
Dito 1851 en 1852	2½	„	$32\frac{3}{16}$	$32\frac{13}{16}$	„	$32\frac{13}{16}$	
Dito 1854		„			„		
Dito 1849	5	„	74¼	74¾	„	75	
Dito Letter B	5	„	74¼	74¾	„	75	
Aand. *f* 500 bij *Rothsch.*					„		
Dito - 250 dito 1839					„		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5	„			„		
Polen, Obligatiën	4	„	67½	68¼	„		
Aandeelen 1835					„		
Dito met Loting fl. 500					„		
Sardinië, te Londen	5	„			„		
Denemarken, dito	5	„			„		
Peru, dito	4½	„		63½	„	64	
Grieken, te Londen	5	„			„		
Philadelphia, bij *Hope en* C°.	5	„			„		
Dito te Londen	5	„			„		
Dito Bank	6	„		3½	„	$3\frac{9}{16}$	
Louisiana, te Londen	5	„			„		
Brazilië, te Londen 1824	5	„	96	96	„		
Dito 1843	5	„			„		
Grenada, dito à £ 100	2½	„			„		
Dito Uitgestelde					„		
Ecuador			3	3¼	„	3⅜	
Mexiko, te Londen £ 100	3	„	22½	22⅝	„	$22\frac{7}{16}$	
Dito Onbepaalde	3	„	22¼	22⅜	„	$22\frac{7}{16}$	
Venezuela, te Londen	3¾	„			„		
Dito Uitgestelde	1¾	„			„		

Bij zeer uitgebreiden handel was de markt heden, op de hoogere Londensche noteering van heden, zeer gunstig gestemd, vooral ten opzigte van Oostenrijksche, Spaansche en Portug. fondsen, welke merkbaar zijn gestegen; de overigen sluiten door elkander slechts cirka ¼ à ⅛ hooger.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{15}{16}$	Livorno	2/m.	*f*	38½
„	zigt	„ $56\frac{5}{16}$	Napels		„	81¼
Bordeaux	2/m.	„ 55⅝	Petersburg	„	„	1.77
„	½/m.	„ 55¾	Weenen	6/w.	„	27½
Madrid	3/m.	„ 240	Augsburg	„	„	35¼
Cadix	„	„ 240	Frankfort	„	„	99¼
Seville	„	„ 237	Hamburg	2/m.	„	35¼
Bilbao	„	„ 238	„	zigt	„	$35\frac{7}{16}$
Lissabon	„	„ 40¾	Londen	2/m.	„	11,62½
Porto	„	„ 40¾	„	zigt	„	11,72½
Genua	2/m.	„ 45⅜	Rotterdam		„	⅛

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 19 Junij.

GRAANMARKT.

Tarwe tot iets hoogere prijzen met goeden handel: 128 ℔ o. witb. Poolsche *f* 490, 492; 128 ℔ o. b. dito *f* 480, 485; 128 ℔ mindere dito *f* 465; 130 ℔ Oost. *f* 470; 128 ℔ o. Wismar *f* 445; 125 ℔ n. Gron. *f* 408; 124 ℔ Elve *f* 400; 128 ℔ Geldersche *f* 430.

Rogge hoog gehouden, en daardoor de handel nog beperkt; 121 ℔ o. Amerik. *f* 323.

Garst prijshoudend; 111, 116 ℔ Deens. *f* 215, 230; 101, 102, 103 ℔ Vriessche Winter *f* 194, 196, 198; 110 ℔ Deensche *f* 212.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in Sept. en Oct. ek. 67½ ℒ. *Raapolie* op 6/w. *f* 38¾; Vliegend *f* 38¾; 1° Sept. ek. *f* 38¼; Oct. *f* 38½; Nov. *f* 38½; Dec. *f* 38¾. *Lijnolie* op 6/w. *f* 38½; Vliegend *f* 3[illegible]; 1° Oct. en Nov. *f* 38. *Hennepolie* op 6/w. *f* 41½; Vliegend *f* 40½. *Raapkoeken* per 1040 st. *f* 80, 85. *Lijnkoekn* per 104 st. *f* 11½, 14.

ANTWERPEN, 15 Junij. *Rijst.* De vraag blijft aanhouden. Van gepeld Aracan zijn wederom verkocht 1300 balen van *f* 8¾ tot 9¼.

Granen. Tarwe met weinig aanbiedingen wordt hooger gehouden. Rogge vast.

LONDEN, 17 Junij. *Koffij.* Native Ceylon met meer handel. In deze week zijn omgezet cirka 5000 balen tot 43 s. a 43 s. 6 d. voor goed ordinair. In vreemde soorten is weinig omgegaan bij vaste prijzen.

Thee lager afgegeven. Ordinair Conge 10½ d. — Tegen 21 dezer zijn in veiling aangeslagen: Cirka 28,000 kisten.

Rijst iets vaster. In loco zijn verkocht 10,000 zakken Bengaalsch tot 12 s. 6 d. a 14 s.; zeilende is afgedaan eene lading Aracan tot 10 s. 6 d. en eene lading Moulmain tot 11 s. 3 d.

Specerijen, *Noten* en *Foelij* meerder gevraagd tot ferme prijzen. — *Peper* flaauw. Batavia 3⅞ a 4 d.

Suiker. Ruwe. Vreemde soorten voor uitvoer zonder vraag en prijzen blijven gedrukt. — Van *Geraffineerd* zijn cirka 300 Tons Hollandsche Crushed verkocht tot 25 s. 6 d. en 26 s. 6 d. vrij aan boord in Holland.

Talk. Met weinig zaken. Petersburger 62 s. 6 d.

Graanmarkt. Tarwe met geringe aanvoeren met eenige omzet tot vaste prijzen. Garst flaauw. Haver onveranderd.

Veemarkt flaauw. Runderen 2 d. en Lammeren 2 a 4 d. lager. Schapen onbegeerd. Kalveren met goeden aftrek.

Boter. Met veel vraag tot de verlaagde prijzen van 84 a 88 s. voor fijne Vriessche en 80 a 82 s. voor Zwolsche. — *Kaas* gezocht. Goudsche 46 a 55 s.

HAMBURG, 16 Junij. *Koffij.* Met meer kooplust en de prijzen zijn ⅛ s. hooger aan te nemen.

BORDEAUX, 15 Junij. *Voorloop.* 3/6 op fr. 188 te noteeren.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 17 Junij. A. M. Schaafsma, Antje, Havana. — P. Vesper, Eduard Obrien, New Orleans.

HELVOET, 17 Junij. W. C. Kool, Gouverneur Schomerus, Suriname. — A. J. Delelisur, Jan van Brakel, Banjoewangie, laatst van de Kaap de Goede Hoop. — 18 Junij. B. d. Mulder, Robertus Hendrikus, Banjoewangie, laatst van Brouwershaven.

ZIERIKZEE, 17 Junij. J. A. Ballot, Elisabeth en Johanne, Banjoewangie naar Middelburg.

UITGEZEILD:

TEXEL, 18 Junij H. J. Haverbult, Elisabeth, Suriname.

HELVOET, 16 Junij W. Kol, Jonge Arie, Lissabon. — 18 Mei T. Meijer, Zeevaart, Buenos Ayres.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 31 Mei, op 12°. 43' N. Br., 26° 50' W. L. Elisabeth Anthonie, kapt. J. Jansen, van Amsterdam naar Batavia.

Den 1sten Junij op 45° N. Br. 40° W. L. Johanna Elisabeth, kapt. W. J. Bakker, van Cette naar Zwolle.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 19 Junij in lading naar:

Keulen — E. Haasters, Colln N°. 10.
„ — J. Dormohle, Patientia.
Wesel — P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Duisburg — J. Cartier, Merkuur.
Mainz — C. Bender, Mainz N°. 8.

AMSTERDAM, 19 Junij vertrokken:

Mainz — A. J. Mulder, Maria.
Manheim — F. Sautheuvel, de Rhijn.

Rijnhoogte — ARNHEM 17 Junij 1 el. 86 duim
KEULEN 18 „ 8 vt. 3 „

Advertentiën.

(4111) Heden overleed na eene kortstondige doch hevige ziekte, voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van ruim 50 jaren, onze veel geliefde Zuster en Behuwdzuster, MARIA LAMBERTINA OORTMANS, Weduwe WILHELMUS ANTONIUS ROELVINK, diep betreurd door hare betrekkingen, vrienden en bekenden.

AMSTERDAM, 15 Junij 1854. — J. N. ROELVINK. Uit aller naam.

Gelieve deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

(4109) Voor de menigvuldige en hartelijke bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden mijner geliefde Echtgenoote en onze geliefde Moeder MARGARETHA ELISABETH PAAPS, eerder Weduwe van wijlen den Heer HENDRIK JAN PREIJSLER, betuigen wij langs dezen weg onzen innigen en welmeenenden dank.

AMSTERDAM, den 20 Junij 1854. — J. J. HESSELFELT. Mede namens hare en mijne kinderen.

(4108) Eenige kiezers in het Kiesdistrict *Tilburg* vernomen hebbende, dat er geruchten worden verspreid, als zoude **Mr. C. C. A. BEENS**, ten gevolge van zijne benoeming tot Kantonregter te Oosterhout, uitgevallen lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal, zich voor die betrekking niet weder verkiesbaar stellen; achten zich verpligt dit ten stelligste tegen te spreken, en verzoeken dus hunne medekiezers in gemeld distrikt, op Woensdag den 21 Junij aanstaande hunne stem uit te brengen op

Mr. C. C. A. BEENS,

Kantonregter te *Oosterhout*.

BOEKVERKOOPING.

De **GODGELEERDE BIBLIOTHEEK** van den Eerwaarden Heer G. H. OORTMANS, R. K. Pastoor te 's Hage, vroeger Hoogleeraar aan het Seminarie te Warmond, zal den 26 en 27sten Junij aanstaande te Amsterdam door de GEBRS. VAN CLEEF en FREDERIK MULLER verkocht worden. Deze Bibliotheek bezit zeer vele goede Werken van **Roomsch Katholijke Godgeleerdheid**, uitgaven van **KERKVADERS**, **BOSSUET Oeuvres**, 47 vol. enz. Te zien 23 en 24 Junij.

Catalogus is op *franco* aanvrage te verkrijgen. (4110)

(4058) De Boekhandelaar J. G MEIJER, te Arnhem, is voornemens, in de maand September uittegeven, de *tweede druk* van een voor HH. Geestelijken, Theologanten, Onderwijzers en Katholieke Huisvaders allerbelangrijkst werk, getiteld:

Dr. STAPF'S, OPVOEDINGSLEER in den geest der Kath. Kerk, *vrij naar het Hoogd. bewerkt, door den Hoog-Eerw. Heer* Ts. BROUWER, *Deken en Pastoor te Arnhem*; — waarvan de inteekeningsprijs tot ul° Junij is *f* 1.80 en Prospectussen bij de meeste Boekh. verkrijgbaar zijn.

De buitengewone aftrek van en het gunstig oordeel over den eersten druk, met de namen van den schrijver en kundigen bewerker in onze taal, zullen belanghebbenden genoegzamen waarborg zijn, voor de degelijkheid van een werk, waarvan het onderwerp eene levensvraag is voor de christelijke maatschappij.

Door bovengenoemden wordt nog, met succes gedebiteerd:

Gedachtenis aan de eerste H. Communie, of Geestelijke herinneringen voor jonge lieden enz., zijnde een geschenk vooral bij die gelegenheid, waarin de pligten herinnerd worden, die men na dien dag jegens God, jegens zich zelven en den naasten verder te vervullen heeft. Derde met Kerkelijke Goedkeuring en Gedachtenisplaatje voorziene uitgave. Prijs *f* —.20, of bij getallen minder.

Onderwijzingen en Gebeden over het H. Vormsel 2e druk, met Kerkelijke Goedkeuring, Prijs *f* 0.10 of bij getallen minder.

Gebeden en Gezangen en Geloofsbelijdenis, bij gelegenheid van de eerste H. Communie, vooral geschikt tot openlijk gebruik op dien dag. Prijs *f* —.10 of bij getallen minder.

Eindelijk nog fraaije **Communie- en Vormplaatjes** à *f* 2.— per 100, of in gouddruk *f* 3.

Belangrijke Prijsvermindering.

De onderstaande Boekwerken zijn bij C. L. VAN LANGENHUYSEN voor den daarbij **BUITENGEWOON LAAG GESTELDEN PRIJS** verkrijgbaar:

De Engelsche Maand, door CL. ARVISENET, Kanonik en Vicaris-Generael van Troyes. Uyt het Fransch vertaeld. Tweede uytgaef. . . . *f* 0.10

Godvruchtige Oefeningen ter eere van den Heiligen Ignatius van Loyola, stichter des Gezelschaps van Jesus. A. M. D. G. . . . *f* 0.10

Reis naer Jerusalem en den berg Sinaï in 1831, 1832 en 1833, door den abt DE GERAMB, Trappist, vertaeld door P. VISSCHERS, priester., 2 dl. in-12. . . . *f* 1.00

Reis van Latrappe naer Roomen, door den abt DE GERAMB, in-12. . . . *f* 0.50

Verhevenheden (de) van Maria, of Meditatien voor elk octaaf van de feestdagen der H. Maagd, door den abt DUQUESNE, 2 deelen in-8. . . . *f* 0.85

Geest (den) van vertroosting, zeer geschikt om alle bedrukte zielen te vertroosten; door den abbé D'HEROUVILLE, in-12, 235 bladz. . . . *f* 0.35

Devotie tot het Allerheiligste Hart van onzen Heer Jesus Christus, in-18. 336 bladz. . . . *f* 0.25

Oefening van de Volmaektheid (de), door ALPH. DE RODRIGUEZ, vernieuwd, verkort en toegepast aen allen staet en beroep van christenen, door J. G. HULEU, 2 deelen in 12, zamen 864 bladz. . . . *f* 1.00

Lijden (het) van onzen Heer Jesus Christus, verdeeld in 49 Meditatiën, enz., door M. HULEU, in-12 . . . *f* 0.65

FABRIEK VAN BEELDHOUWWERK
VOOR KERKEN,

van SOLON te Parijs, straat Petrelle N°. 30.

Waar voorhanden is:
Een volledige kollektie **Beelden der H. Maagd, van Heiligen** en **aanbiddende Engelen;** alsmede **Dekoratiën** in bas-relief voor altaren en predikstoelen.
Monumenteele **Kruiswegen** in uitkomend bas-relief, geschikt voor kerken van alle bouwstijl, in Gotische, Romeinsche of Renaissance Lijsten, enz.
Deze Beeldhouwwerken, bestaande in half hout en half *carton-pierre (steen-karton),* zijn van groote soliditeit.
Het Steen-karton is de stof waarvan de dekoratiën worden gefabriceerd voor vorstelijke kasteelen, zoowel in Frankrijk als Engeland; het is nog solider, wanneer het bewerkt is met hout, gelijk de Heer SOLON doet, ten aanzien zijner beelden en kruiswegen, waarvan men zijne Magazijnen te Parijs eene keuze uit duizend kan doen, zijnde de katalogus en de gepothografieerde specimens te bezigtigen bij de heeren PAULUS SATORIUS & C°., te Amsterdam.
Al deze, door de P. P. Jezuiten en alle Congregatien van Frankrijk, België en Spanje aanbevolene modellen, zijn inderdaad als godsdienstige typen uitmuntend.
De aanvraag om kathalogussen moet gedaan worden aan den Heer SOLON, straat Petrelle, N°. 30 te Parijs, met bijvoeging van een Wissel van Vijf francs.

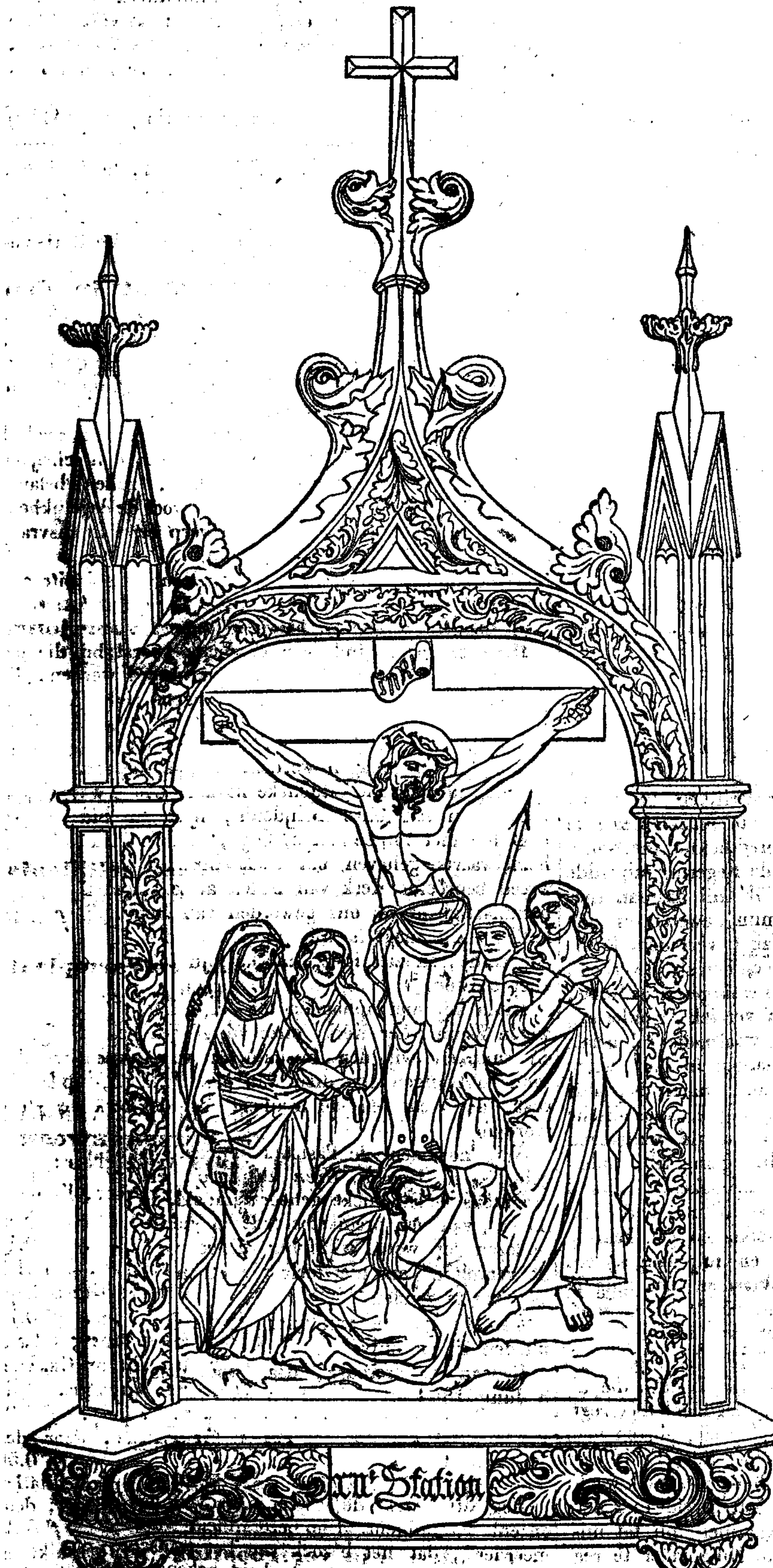

Vierge mère moderne.
Du N° 1 à 8.

Saint Joseph.
Du N° 114 à 121.

N.-D.-des-Victoires.
Du N° 20 à 29.

Vierge immaculée moderne.
Du N° 31 à 35.

COSMOS
Revue encyclopédique hebdomadaire du
PROGRÈS DES SCIENCES.

Fondée par M. B. R. DE MONFORT. Rédigé par M. l'abbé MOIGNO.

5em année à Paris, rue de l'ancienne Comédie 18. Prix de l'abonnement Paris un an 20 frs. Dept. un an 23 frs. Etrangé un an 25 frs., six mois 15 frs.

In een tijd dat de ontdekkingen en vorderingen in de wetenschap zich ieder dag vermenigvuldigen, is het zeer gepast dat er een werk bestaat om ze op te zamelen, te ontleden en bekend te maken. Dit was onze gedachte met het uitgeven van den *Cosmos*, een periodieke verzameling, dat op geen ander werk van dien aard, eenig zins gelijkt, en 't welk alle wetenschappen opneemt, en de feiten die er mede in betrekking kunnen staan, en te gelijk een geregeld overzigt geeft van de werkzaamheden der akademie van wetenschappen en andere geleerde maatschappijen van Frankrijk, [illegible] de koninklijke maatschappij van Londen, de Britsche Associatie, de Akademien van Edemburg, Dublin, Brussel, Petersburg, Berlijn, Weenen, Rome, Madrid, enz. Ook zal met zorg en duidelijkheid uit de wetenschappelijke Journalen van Europa en Amerika, het wetenswaardige worden medegedeeld, zoo als uit de [illegible] *Annales de Chimie et de physique*, de *Bulletins de la Société d'encouragement* en van de *Société impériale et centrale d'agriculture*, de *Philosophical Magazine*, de *Edimbourg Rewiew*, de *Mécanic's Magazine*, het *Athenæum*, de *Literary Gazette*, de *Annales* de *Poggendorff*, de *Annales de chimie et de pharmacie*, de *Journal polytechnique de Dingler*, de *Bibliothèque universelle de Genève*, de *Raccolta scientifica di Rome*, de *Annali di Tortolini*, de *Giornale fisico-chimico de l'abbé Zantedeschi*, de *Journal américain des sciences et des arts de Silliman*, de *Scientific american Journal*, enz.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.